

ת"פ 71080/11/21 - מדינת ישראל נגד אסף לוי, חן סעיד

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ת"פ 71080-11-21

ת"פ 51639-11-17

01 מרץ 2022

בפני: כב' השופט אסף הראל

מדינת ישראל

המאשימה:

נגד

אסף לוי
חן סעיד

הנאשמים:

החלטה

בקשת הנאשם אסף לוי מיום 24.12.21 בה העלה טענות מקדמיות לפי סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב - 1982 (להלן - **החוק**). הנאשם חן סעיד הודיע כי הוא מצטרף לטענות המקדמיות של אסף לוי והוסיף טענות משלו בענין שיהוי. בדיון בבקשה עלה כי שני הנאשמים מבקשים להחיל עליהם כמקשה אחת את הבקשות שהעלו. לאחר עיון בבקשות ובתשובת המאשימה ובטענות הצדדים שעלו בדיון מיום 1.3.22, באתי לכדי מסקנה כי יש לבטל את כתב האישום כנגד שני הנאשמים מאחר וכתב האישום הוגש בשיהוי באופן העומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית ובאופן שיש פגם בכתב האישום (סעיפים 149(3), 149(10) ו- 150 לחוק).

שיהוי בהגשת כתב האישום

1. הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.1202 שכותרתה "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום", בנוסחה בעת הגשת כתב האישום המקורי (עותק צורף לבקשת חן סעיד) (להלן - **ההנחיה**) - קובעת פרק זמן של 12 חודשים לצורך גיבוש החלטה סופית על ידי התביעה בנוגע לתיק חקירה בעבירות מסוג עוון. פרק זמן זה נמנה ממועד קליטת התיק ביחידת התביעה (סעיף 3(א)(2)(ב) להנחיה). יצוין כי אסף לוי בבקשתו מונה את פרק הזמן בצורה שונה מזו המותוות בהנחיה: מניינו הוא בין מועד ביצוע העבירות ובין מועד הגשת כתב האישום (סעיפים 14-15 לבקשה). אין לקבל מנין כזה שאינו עולה בקנה אחד עם ההנחיה.

2. המאשימה מסבירה כי התיק הועבר למחלקה המשפטית בחודש 3/16. בהינתן כי כתב האישום הוגש בחודש 11/17, יש לקבוע כי הדבר נעשה לאחר שחלפה תקופה של 21 חודשים. זהו שיהיו ניכר בהגשת כתב האישום. על כך שמדובר בשיהוי ניכר ניתן למוד מההנחיה עצמה. זו קובעת כי הגשת כתב אישום בעוון לאחר שחלף פרק של 18 חודשים בין קליטת התיק בתביעה ועד קבלת החלטה בדבר העמדה לדין, מחייבת אישור של היועץ המשפטי לממשלה. לא די באישור של פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות או סגנו, המוסמכים להאריך את פרק הזמן הקבוע בהנחיה בעד שישה חודשים נוספים בלבד (סעיף 4(ב) להנחיה). המאשימה הבהירה (עמוד 29 לפרוטוקול) כי לא התקבל כל אישור - לא של פרקליט מחוז, לא של ראש יחידת התביעות או סגנו, ולא של היועץ המשפטי לממשלה - להגשת כתב האישום בהליך כאן על אף השיהוי הניכר בהגשתו.

3. לטעמי, הגשת כתב האישום במקרה כאן תוך שהמאשימה פועלת בסתירה רבתי להנחייה, עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. ההנחיה משקפת עקרונות שהמאשימה קבעה לעצמה בכל הנוגע לשיהוי בהגשת כתבי אישום. היא קבעה מנגנון המחייב קבלת אישור של היועץ המשפטי לממשלה עת מדובר בשיהוי ניכר כמו במקרה כאן. זהו מנגנון המאפשר לסנן מקרים שבהם לא יוגש כתב אישום בשל שיהוי במשך הטיפול בתיק לאחר שזה התקבל בתביעה. צודקים הנאשמים בטענתם כי בית הדין לא אמור לשים עצמו במקום היועץ המשפטי לממשלה ולהחליט במקומו האם היה מקום להגשת כתב האישום בשיהוי כזה או לא. אין לשלול אפשרות שלו היה נדרש היועץ המשפטי לממשלה למקרה כאן, היה קובע שאין להאריך את משך הזמן שנקבע בהנחיה לטיפול בתיק עד להגשת כתב אישום. הגשת כתב האישום בשיהוי כזה, מבלי שניתן לו אישור בהתאם להנחיה, שוללת מהנאשמים זכות המוקנית להם בהנחיה: הזכות שגורם בכיר ברשויות התביעה יבחן האם קיימים טעמים המצדיקים להאריך את משך הטיפול בתיק עד להגשת כתב אישום. בנסיבות אלו, בהן פעלה המאשימה בניגוד להנחיה, נסתרה חזקת תקינות מעשה המינהל ככל שזו נוגעת לעצם הגשת כתב האישום, ויש לדחות את טענת המאשימה בענין זה (עמוד 31 לפרוטוקול). די בטעמים אלו כדי להביא למסקנה שיש לבטל את האישום מכח הגנה מן הצדק ובשל כך שנפל בו פגם.

4. חשוב להטעים שביטול האישום לא נעשה בשל הוראת סעיף 57א(א) סיפה לחוק, אשר אינה חלה על המקרה כאן (סעיף 8(א) לחוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 87), התשע"ט - 2019). חרף זאת, הוראת סעיף 57א(א) לחוק, אף אם אינה חלה במקרה כאן, יכולה לשמש מקור פרשני עת באים לקבוע האם הגשת כתב אישום בשיהוי ניכר ובניגוד להוראות ההנחיה, עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית כאמור בסעיף 149(10) לחוק. במקרה כאן התשובה לכך חיובית מהטעמים שפורטו לעיל.

5. די בטעמים אלו כדי להביא למסקנה שכתב האישום הוגש בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. בנסיבות המקרה, מצאתי שלאור זאת יש להורות על ביטול האישום כנגד הנאשמים. זאת בהינתן הפגם בהגשת כתב האישום כפי שפורט לעיל. לכך מצטרפת העובדה שהעבירות בהן הואשמו הנאשמים הן עבירות אסדרתיות (*mala prohibita*). בהינתן אלה, לא מצאתי שהאינטרסים החברתיים בבירור האישום, הרתעה, ענישה ושמירה על בטחון הציבור גוברים על האינטרס החברתי כי ההליך הפלילי ינוהל בהגינות ותוך שמירה על זכויות הנאשמים.

6. לא מצאתי ממש ביתר הטענות המקדמיות שהעלו הנאשמים. מאחר והגעתי למסקנה כי יש לבטל את האישום כנגד הנאשמים, אתייחס להלן מעבר לדרוש לטענות האחרות שהועלו על ידי הנאשמים.

סמכות מקומית

7. כעולה מכתב האישום, מקום מגוריו של אסף לוי הוא באילת. אשר לנאשם חן סעיד, בכתב האישום נטען שמקום מגוריו בעספיא, אלא שאותו נאשם ציין בעת שהתייצב לדיון ביום 8.2.21, כי כתובתו לא קבועה. הוא לא מסר אז כתובת בעספיא להמצאת מסמכים, אלא כתובת באילת. גם בבקשתו לא ציין היכן כתובתו הקבועה. בנסיבות אלו, עת לא ברור כלל שהנאשם חן סעיד מתגורר בעספיא, הסמכות המקומית לדון בהליך כאן היתה אמורה להיות לבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע. זאת, לאור מקום מגוריו של אסף לוי ולאור הטענה בכתב האישום כי העבירות בוצעו באילת (סעיף 6(א) לחוק).

8. כתב האישום הוגש בתחילה בבית הדין האזורי לעבודה בנצרת. המאשימה ביקשה להעבירו משם לבית הדין האזורי לעבודה בחיפה, וכך הורה בית הדין האזורי לעבודה בנצרת בהחלטה מיום 9.7.18. עת שההליך כאן הועבר מבית הדין האזורי לעבודה בנצרת לבית הדין האזורי לעבודה בחיפה, לא ניתן להעבירו עוד. בית הדין האזורי לעבודה בחיפה קנה סמכות לדון בו, גם אם לפי סעיף 6 לחוק לא היתה לו סמכות מקומית לדון בו לו הוגש כתב האישום במקור לבית הדין בחיפה (סעיף 79(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984; סעיף 39 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט - 1969; ע"א 1662/99 חיים נ' חיים, פס' 12, פ"ד נו(6) 295 (2002)). משכך, יש לדחות הטענה שהעלו הנאשמים שעניינה חוסר סמכות מקומית.

התיישנות

9. הנאשמים הואשמו באישומים 1-3 לכתב האישום בעבירות מסוג עוון. אין להעמיד לדין אדם בשל עבירות מסוג זה, ככל שחלפו חמש שנים ויותר מאז ביצוען ועד הגשת כתב האישום (סעיף 9(א)(3) לחוק). על פי כתב האישום, העבירות בוצעו בתקופה 6/13-11/13. כתב האישום המקורי הוגש ביום 22.11.17, היינו עוד לפני שחלפו חמש שנים ממועד ביצוע העבירות המיוחסות לנאשמים. אני קובע כי שאלת ההתיישנות לא תוכרע בהתאם למועד הגשת כתב האישום המתוקן שהוגש ביום 3.2.19: הטעם לכך הוא שהתיקון היחיד שבוצע באותו כתב אישום מתוקן היה גריעת האישום כנגד מארינס די ניין בע"מ (להלן - **החברה**), בשל הטענה שחוסלה מרצון (ראו בקשת המאשימה בעמוד 1 לפרוטוקול מיום 6.1.19). אותו תיקון לא כלל העלאת טענות חדשות כנגד אחריות הנאשמים אסף לוי וחן סעיד, שלא נזכרו בכתב האישום המקורי. משכך, יש לדחות את טענת ההתיישנות שהעלו הנאשמים ככל שהיא נוגעת לאישומים 1-3.

10. באישום הרביעי הואשמו הנאשמים בעבירה על הוראת סעיפים 13, 28(א)(2) ו- 29 לחוק חופשה שנתית, התשי"א - 1951 (להלן - **חוק חופשה שנתית**). אין להעמיד לדין אדם בשל עבירות מסוג זה, ככל שחלפו שלוש שנים או יותר מאז ביצוע העבירה ועד הגשת כתב האישום (סעיף 33 לחוק חופשה שנתית). מדובר בעבירה של אי תשלום פדיון חופשה, ולכן ניתן לייחס את ביצועה לחודש 11/13, הוא מועד סיום העסקתה של העובדת ח' ש'. משכך, הגשת כתב האישום בחודש 11/17 נעשתה לאחר שחלפו שלוש השנים האמורות. אלא שהמאשימה טוענת כי מדובר בעבירה נמשכת וככזו מנין תקופת ההתיישנות מתחיל ממועד האירוע המפסיק את התמשכות העבירה, היינו מהמועד בו קוימה החובה לתשלום פדיון חופשה (רע"פ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ, פס' 259-266 (21.02.2010)). אין לשלול טענה זו של המאשימה, בהינתן כי החובה לשלם פדיון חופשה קמה "תוך זמן המתקבל

על הדעת" מסיום ההעסקה (סעיף 28(א)(2) לחוק חופשה שנתית). בנסיבות אלו, אין מקום לבטל את האישום הרביעי בשל טענת התיישנות.

חיסול החברה

11. כעולה מכתב האישום המתוקן, החברה חוסלה מרצון ביום 3.4.17. כתב האישום מייחס לחברה, כמעסיקה, אחריות לעבירות שונות. אחריות הנאשמים קמה על פי כתב האישום מכח היותם נושאי משרה בה בכך שהפרו את חובת הפיקוח על החברה. אני קובע כי עצם העובדה שהחברה חוסלה מרצון, אינה מהווה חסם להעמדתם לדין של הנאשמים כאן. הטעם כך הוא שהאחריות הפלילית של התאגיד והאחריות הפלילית של נושא המשרה בו - מוסדרות בהוראות שונות בחוק שאינן זהות. לצורך העמדה לדין של נושא משרה אין חובה להעמיד לדין ולהרשיע גם את התאגיד: די בכך שבמישור הנורמטיבי מוטלת אחריות פלילית על התאגיד (ע"פ 3027/90 **חברת מודיעים בינוי ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד מה(4) 364, 385 (1991)). משכך יש לדחות את טענת הנאשמים כי בשל חיסול החברה לא ניתן להעמיד לדין.

סיכום

12. הבקשה המקדמית מתקבלת כמפורט לעיל, ואני מורה על ביטול האישום כנגד שני הנאשמים.

13. לצדדים מוקנית, תוך 45 ימים מעת שתומצא להם החלטה זו, זכות לערער עליה בפני בית הדין הארצי לעבודה בירושלים.

ניתנה היום, כ"ח אדר א' תשפ"ב, (01 מרץ 2022), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.